

Fővárosi Ítéltábla

17.Pf.20.396/2021/9.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Rostás Imre ügyvéd (felperesi képviselő címe) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek – dr. Mihályi Szabolcs László ügyvéd (I. rendű alperesi képviselő címe) által képviselt I. rendű alperes (ingatlan címe²) I. rendű, dr. Garay Rudolf ügyvéd (II. rendű alperesi képviselő címe) által képviselt II.r. alperes (II. rendű alperes címe) II. rendű és III.r. alperes (III. rendű alperes címe) III. rendű, a jogi képviselő nélkül eljáró IV. rendű alperes (IV. rendű alperes címe) IV. rendű, a SBGK Ügyvédi Iroda (V. rendű alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd) által képviselt V. rendű alperes (V.r. alperes címe.) V. rendű, Kosik Ügyvédi Iroda (VI. rendű alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Kosik Barbara ügyvéd) által képviselt VI. rendű alperes (VI.r. alperes címe.) VI. rendű, a személyesen eljáró VII.r. alperes (VII. rendű alperes címe) VII. rendű, jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt VIII. rendű alperes (VIII.r. alperes címe¹) VIII. rendű, dr. Bogdánffy Péter ügyvéd (ügyvéd címe. III/3.) által képviselt IX. rendű alperes (IX. rendű alperes címe) IX. rendű és dr. Bordás Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe.) által képviselt X.r. alperes (X.r. alperes címe.) X. rendű alperes ellen öröklési és hagyatéki hitelezői igény iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. január 18. napján meghozott és 238. sorszámon kijavított 17.P.24.629/2016/234. számú ítélete ellen a II. rendű alperes 239. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 343.750 (Háromszáznegyvenháromezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes a keresetében elsődleges öröklési igényként kérte, hogy a bíróság változtassa meg a közjegyző ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzését és a ingatlan címe2 szám alatti ingatlanból (a továbbiakban: ingatlan címe2 ingatlan) a hagyatékba tartozó 1324/1330 részből törvényes öröklés címén adjon a bíróság az ő tulajdonába 1092/1330, az I. rendű alperes tulajdonába pedig 232/1330 részt. A IX., X. rendű alpereseket ennek túsására kérte kötelezni. Az öröklési igény iránti másodlagos keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a ingatlan címe, ingatlan címe. szám alatti ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlan) 1/4 tulajdoni illetőségét – a néhai örökhagyó (a továbbiakban: örökhagyó) adásvétel és házassági vagyonszövetség jogcímén történő közbenső tulajdonszerzésének feltüntetése mellett – törvényes öröklés jogcímén megszerezte. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. rendű alpereseket annak túsására, hogy az ingatlan 1/4 tulajdoni illetőségére a földhivatal a tulajdonjogát törvényes öröklés jogcímén bejegyezze és a II. rendű alperes 1/4 arányú tulajdonjogát, valamint a III., IV., V., VI., VII., VIII. rendű alpereseknek az 1/4 tulajdoni hányadát érintő végrehajtási, illetőleg jelzálogjogát törölje, az örökhagyó adásvétel és házassági közös vagyon jogcímén történő közbenső tulajdonszerzésének feltüntetése mellett. Ezen másodlagos keresetének megalapozottsága esetében a perbeli ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését kérte árverés útján. Az ingatlan legkisebb árverési vételárát 120.000.000 forintban jelölte meg, annak felosztását akként kérte, hogy 1/4-ét ő, 3/4-ét a II. rendű alperes kapja azzal, hogy a bejegyzett végrehajtási és jelzálogjogosultak igénye a II. rendű alperes 3/4 tulajdoni illetőségére jutó vételárból kerüljön levonásra. Az öröklési igény körében a harmadlagos keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a lakás 1/4-ének a pénzbeli ellenértéke, azaz 30.000.000 forint megfizetésére, ha az 1/4 tulajdoni hányadot nem lehet kiadni.

[2] Hagyatéki hitelezői igény iránti keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest összesen 230.250,- SEK és ennek 1995. május 31-től a kifizetésig járó 17,6%-os mértékű ügyleti kamata megfizetésére, ennek 1/4 része, azaz 76.750 SEK tekintetében hagyatéki hitelezői igény címén, 2/4 része, azaz 153.500 SEK tekintetében az I. rendű alperes házassági közös vagyonát terhelő kölcsöntartozás törlesztése címén. E körben kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes a kölcsöntartozás 1/4-e, 76.750,- SEK tartozásért közjegyző1 közjegyző 11015/Ü/303/2015/14. számú ideiglenes hagyatékátadó végzésében megjelölt hagyaték tárgyaival, valamint ezek hasznaival, és a perbeli ingatlan hagyatékot képező 1/4 része erejéig egyéb vagyonával felel. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze a II. rendű alperest annak túsására, hogy a lakás 3/4 részéből összesen 230.250 SEK és járuléka iránti igényét kielégítse és ezen követelés kielégítésére irányuló, a perbeli ingatlanra vezetett végrehajtást túsje. A IV., V., VI., VII., VIII. rendű alpereseket ezen keresete túsására kérte kötelezni.

[3] A fellebbezés szempontjából releváns másodlagos öröklési keresetében előadta, hogy a perbeli ingatlant az örökhagyó és az I. rendű alperes a házassági életközösség fennállása alatt vásárolta, ezért annak az örökhagyót megillető 1/2 része az örökhagyó hagyatékát képezte. Ebből következően annak 1/4 tulajdoni hányada törvényes öröklés címén őt illeti. Álláspontja szerint az örökhagyó és az I. rendű alperes által 2002. március 5-én kötött, a perbeli ingatlan tulajdonjogának megszerzésére irányuló adásvételi szerződés (a továbbiakban: adásvételi szerződés) 5. pontja nem felel meg a házassági vagyonszövetségnek, az nem tartalmaz különvagyonba utalásra vonatkozó rendelkezést, csupán egy valótlán tényállítást. Amennyiben az szerződésnek minősülne, úgy azt a felek színlelték. A valóságban a település2 szám alatti ingatlan (a továbbiakban: település2 ingatlan) és az annak eladásából származó vételár is az örökhagyó és az I. rendű alperes közös vagyona volt. Bármelyik fél részéről történő kifizetés mindkét házastárs részéről történő kifizetésnek minősül. Kifejtette, hogy mivel a perbeli ingatlan 1/4 részének az I. rendű alperes nem volt tulajdonosa, így ezzel érvényesen nem rendelkezhetett, azt érvényesen nem ajándékozhatta a

II. rendű alperesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:39. § (1) bekezdéseire figyelemmel.

[4] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] A II. és III. rendű alperesek ellenkérelmükben szintén a kereset elutasítását kérték. Nem vitatták, hogy a perbeli ingatlan megszerzésekor az örökhagyó és az I. rendű alperes között házassági életközösség és házastársi vagyonközösség állt fenn, de állították, hogy a perbeli ingatlan az I. rendű alperes különvagyonát képezi a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 28. § (1) bekezdés d) pontja és a Ptk. 4:38. § (1) bekezdés f) pontja alapján. Az ingatlan vételárát ugyanis az I. rendű alperes részben település² ingatlan eladásából származó vételárból, részben saját különvagyonából fizette. A település² ingatlan eladásából származó vételár jelentős része az I. rendű alperest illette, mert azt 1/2-1/2 részben vásárolták. Az örökhagyóval a házasságkötésüket megelőzően nem éltek élettársi kapcsolatban, így vagyonközösség sem állt fenn közöttük, és az építkezést az I. rendű alperes a különvagyonából fedezte. Az adásvételi szerződés 5. pontja kétséget kizáróan rendezi a perbeli ingatlan vagyoni jogi helyzetét, az a Csjt. 27. § (2)-(3) bekezdése szerinti különvagyonra vonatkozó szerződésének minősül. Emellett az átvételi elismervény is igazolja, hogy a vételárat az I. rendű alperes fizette meg. Erre figyelemmel vitatták, hogy a perbeli ingatlan a házastársak közös vagyonába tartozott, és így a hagyaték része lenne, ezért az I. rendű alperes korlátozás nélkül ajándékozhatta a II. rendű alperesnek.

[6] A IV. és VII. rendű alperesek nem terjesztettek elő ellenkérelmet.

[7] Az V. rendű alperes ellenkérelmében a másodlagos kereset teljesítését nem ellenezte. A VI. rendű alperes szintén nem ellenezte a kereset teljesítését. Előadta azonban, hogy a perre nem adott okot, így kérte a perköltségben marasztalásának mellőzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 78. § (2) bekezdése alapján.

[8] A VIII. rendű alperes ellenkérelmében – annak tartalma szerint – a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy vele szemben marasztaló ítélet nem hozható, mivel ilyen keresetet a felperes nem is terjesztett elő.

[9] A IX. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, a X. rendű alperes pedig az őt érintő kereset elutasítását kérte.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. rendű alpereseket, hogy tűrjék, hogy a perbeli ingatlanra a II. rendű alperes javára 1/1 arányban bejegyzett tulajdonjogból 1/4 tulajdoni arányban a tulajdonjogot, a IV., V., VI., VIII. rendű alperesek javára az ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára bejegyzett végrehajtási jogból 1/4 tulajdoni arányban a végrehajtási jogot, valamint a VII. rendű alperes javára 1/1 arányban bejegyzett jelzálogjogból 1/4 tulajdoni arányban a jelzálogjogot Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Főosztálya törölje, és az ingatlan ezen 1/4 tulajdoni hányadára a felperes javára 1/4 tulajdoni arányban a tulajdonjogot – az örökhagyó házastársi vagyonközösség jogcímen történő közbenső jogszerzésének feltüntetése mellett – öröklés címén bejegyezze.

[11] Megkereste a Budapest Főváros Kormányhivatala Földhivatali Főosztályát, hogy a perbeli ingatlanra a II. rendű alperes javára 1/1 arányban bejegyzett tulajdonjogból 1/4-ed tulajdoni arányban a tulajdonjogot, a IV. rendű, az V. rendű, a VI. rendű, a VIII. rendű alperesek javára az ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára bejegyzett végrehajtási jogból 1/4 tulajdoni arányban a végrehajtási jogot, valamint a VII. rendű alperes javára 1/1 arányban bejegyzett jelzálogjogból 1/4 tulajdoni arányban a jelzálogjogot törölje, és ezzel egyidejűleg

az ingatlan ezen 1/4 tulajdoni hányadára a felperes javára 1/4 tulajdoni arányban a tulajdonjogot – az örökhagyó házastársi vagyontörség jogcímen történő közbenső jogszerzésének feltüntetése mellett – öröklés címen bejegyezze.

[12] A bíróság elrendelte a perbeli ingatlan 1/1 arányú tulajdoni hányadán a felperes és a II. rendű alperes között fennálló közös tulajdon árverési értékesítés útján történő megszüntetését a következő feltételek szerint: az ingatlan legkisebb árverési vételára 65.000.000 forint, az árverési értékesítés során befolyt vételár 1/4 részben a felperest, 3/4 részben a II. rendű alperest illeti. A II. rendű alperesnek járó árverési vételárból a II. rendű alperest megelőzően a IV., V., VI., VIII. rendű alpereseknek az ingatlanon fennálló végrehajtási jogával biztosított követelése, valamint a VII. rendű alperesnek az ingatlanon fennálló jelzálogjogával biztosított követelése egyenlítendő ki a bírósági végrehajtás szabályai szerint. A végrehajtást a bíróság bármelyik tulajdonostárs kérelmére elrendelheti, az ingatlanra bármelyik tulajdonostárs árverezhet. Az árverést az önálló bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtás szabályai szerint folytatja le. A felperest, valamint a II. rendű alperest a végrehajtás során harmadik személyekkel szemben elővásárlási jog illeti meg. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[13] Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek egyenként 473.063-473.063 forint perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a X. rendű alperesnek 50.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy ezt meghaladóan mindegyik fél viseli a saját költségét.

[14] Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság – a fellebbezés szempontjából releváns másodlagos öröklési igényt illetően – abból indult ki, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes házassági életközösségük időtartama alatt szerezték a perbeli ingatlant. Ezért az, a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti vélelem alapján, az örökhagyó és az I. rendű alperes 1/2-1/2 arányú osztatlan közös tulajdonát képezi, függetlenül attól, hogy az ingatlan-nyilvántartásban melyik fél került bejegyzésre. A vélelem alól csak abban az esetben van helye kivételnek, ha a vagyontárgy az I. rendű alperes különvagyonához tartozik, melynek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az I. és II. rendű alperest terhelte. Ezt azonban nem bizonyították. E körben rögzítette, hogy az örökhagyó 2009. október 15. napján kelt végrendelete (33/F/2.) alapján az örökhagyó és az I. rendű alperes már 1984. óta élettársi kapcsolatban éltek. Utalt arra, hogy személyes meghallgatása során az I. rendű alperes is akként nyilatkozott, hogy az örökhagyó a feleségének tekintette, amely az élettársi életközösséget támasztja alá. Az I. rendű alperes vitatásával szemben az élettársi kapcsolatot bizonyítja továbbá, az I. rendű alperesnek a hagyatéki eljárásban a közjegyzőnek írt, 2015. december 8-án kelt levele, mely szerint ő és férje 35 éve él a ingatlan címe2 ingatlanban. A házassági életközösség időtartamába pedig bele kell számítani az azt megelőző élettársi életközösség időtartamát, így a házasság vagyonség hatásait az életközösség tényleges kezdetének időpontjától kell számítani. Vagyis az örökhagyó és az I. rendű alperes 1984-től 2015. február 11. napjáig házastársi vagyontörségben élt.

[15] Ebből következően a település2 ingatlan az örökhagyó és az I. rendű alperes házastársi vagyontörségéhez tartozott. Megjegyezte azonban, hogy a település2 ingatlan ettől függetlenül, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés szerint is 1/2-1/2 arányú közös tulajdonukat képezte. Kifejtette, hogy ezzel szemben az I. rendű alperes nem bizonyította a perben, hogy a település2 ingatlan vételárának 1/2 részét visszafizette a különvagyonából az örökhagyónak és azt sem, hogy az építkezést saját különvagyonából fedezte. Utalt arra is, hogy az építéshatósági iratokban az I. rendű alperes és az örökhagyó is építettként, a település2 ingatlan elidegenítéséről szóló szerződésben pedig eladóként került megjelölésre.

A település2 ingatlan 12.000.000 forintos eladási ára egyébként sem fedezte a perbeli ingatlan 23.000.000 forintos vételárát.

[16] Az I. rendű alperes a perben azt sem bizonyította, hogy öröklés folytán valóban rendelkezett 1990 áprilisában 50.000.000 forint különvagyonnal. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes 32. számú jegyzőkönyvbe foglalt erre vonatkozó előadását cáfolja, hogy egy ekkora összeg – az akkori címletekből – nem fért volna el táskákban, vagy akár sportszatyorban sem. Nem fogadta el az örökhagyó 2000. május 16-i végrendeletében ezzel kapcsolatban írtakat, annak bizonytalan tartalma miatt és mert a tartalmát rögzítő gépelt leírás (az elsőfokú ítélet szerint 74/A/4., helyesen 74/A/5.) nem magánszakértő magánszakértőtől származik. Másrészt azt a település2 ingatlanra vonatkozó fennmaradási engedély iránti kérelem (44. számú irat) is kétségesse teszi, mert abban az I. rendű alperes akként nyilatkozott, hogy anyagiak hiánya miatt szüneteltetik az építkezést. Ez cáfolja, hogy örökségből származó jelentős különvagyona lett volna, így azt is, hogy az építkezést abból fedezte volna. Ugyanez áll az I. rendű alperes 1997. szeptember 15. napján a település2 Polgármesteri Hivatalnak megküldött levelében is. A fenti dokumentumokkal szemben nem bizonyítja a különvagyonni jelleget az örökhagyó és az I. rendű alperes 2003. március 1-jén kelt nyilatkozata (17/A/4. sorszámú beadvány) sem. Az okiraton lévő valamennyi további betoldás ugyanis az örökhagyó aláírását követően került az okiratra. A 2001. február 11-i végrendelet (74/A/5. sorszámú irat) sem bizonyítja különvagyon létét, mert ezt az örökhagyó 2009. október 21-i végrendelete cáfolja, mely szerint az I. rendű alperesnek nincs nyugdíja, nincs pénze és nincs jövedelme. Emellett az I. rendű alperes maga is akként nyilatkozott, hogy a ingatlan címe2 ingatlan bővítése is az ő különvagyonából valósult meg. Ez cáfolja, hogy a különvagyonát akár a település2 építkezésre, akár a perbeli ingatlan hiányzó vételár részletének megfizetésére fordíthatta volna. Mindezekre tekintettel az örökhagyó és az I. rendű alperes különvagyonra vonatkozó nyilatkozatait nem fogadta el valósnak, mert azokat az egyéb bizonyítékok cáfolták.

[17] Az adásvételi szerződés 5. pontjában foglaltakat szintén nem fogadta el az I. rendű alperes különvagyonának bizonyítékaként, mert ez is ellentétben áll a fentebb említett bizonyítékokkal. Ez a nyilatkozat egyébként az I. rendű alperes álláspontjával ellentétben nem is minősül a Csjt. 27. § (2) bekezdése szerinti házassági életközösség alatt kötött vagyoni jogi szerződésnek, és ezt nem bizonyíthatja az okiratot szerkesztő tanú3 ügyvéd tanúvallomása sem. Ő csak azt rögzítette az adásvételi szerződésben, amit a felek neki elmondtak. A különvagyonni jelleg bizonyítására az átvételi elismervény sem alkalmas, mely szerint a vételárát az I. rendű alperes fizette meg az eladónak. Továbbá az I. rendű alperes maga adta elő, hogy az örökhagyó ötlete volt, hogy a perbeli ingatlant ajándékozzák a II. rendű alperesnek. Ha pedig ő rendelkezni kívánt az ingatlannal, akkor az cáfolja azt, hogy az I. rendű alperes különvagyonát képezte volna. Erre tekintettel a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a maguk összességében értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli ingatlan 1/2 része az örökhagyó ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonát képezte házastársi közös vagyon címén, ezért az a hagyatéknak is része.

[18] Az erre vonatkozó megállapítás iránti keresetet azonban elutasította, mert az alperesek tűrésre kötelezése iránti kérelemmel a felperes tulajdonképpen marasztalás iránti keresetet is előterjesztett, amely a Pp. 123. §-a alapján kizárja a megállapítási kereset előterjesztésének lehetőségét. Mivel azonban a II. rendű alperes ajándékozás útján szerezte a perbeli ingatlan tulajdonjogát, ezért őt az ingatlan-nyilvántartásban bízva szerzők védelme a Ptk. 5:170. § (1) bekezdése alapján nem illeti meg, ezért a felperes a Ptk. 5:37. §-a szerint megalapozottan kérhette tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését. Azt is megállapította a tulajdoni lap alapján, hogy a III. rendű alperes javára bejegyzett végrehajtási,

illetve jelzálogjogot törölték, a perfeljegyzést követően javára csak a tulajdonjog fenntartással történt eladás ténye van feljegyezve az ingatlan-nyilvántartásba, ezért a vele szemben előterjesztett végrehajtási és jelzálogjog törlése iránti keresetet is elutasította. A IV-VIII. rendű alperesek javára a perfeljegyzést követően bejegyzett jogok tekintetében az Inyvtv. 64. §-a alapján tűrésre kötelezte az alpereseket.

[19] A másodlagos kereset megalapozottságára tekintettel a harmadlagos öröklési igény iránti keresetet már nem vizsgálta. A másodlagos keresettel halmazatban álló közös tulajdon megszüntetése iránti kérelemnek azonban helyt adott. A felperes hagyatéki hitelezői igényvel, bérleti díjjal és többtelehasználati díjjal kapcsolatos kereseteit alaptalannak találta.

[20] A II. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte. Fellebbezésének indokolása szerint lényegében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen értékelésével állapította meg azt, hogy a perbeli ingatlan nem tartozott az I. rendű alperes a különvagyonába. Sérelmezte, hogy az örökhagyó felperesi állítást alátámasztó nyilatkozatát elfogadta, ezzel szemben az ő álláspontját alátámasztó nyilatkozatait figyelmen kívül hagyta. Kiemelte e körben a 2003. március 1-jén kelt nyilatkozatot, amellyel szemben az építési engedélyezési eljárásban szerzett iratokra alapozta a döntését az elsőfokú bíróság. A 2000. május 16-án tett végrendelet megerősíti, hogy a település² ingatlanon az I. rendű alperes pénzéből történt az építkezés, melyet az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben nem cáfol a fennmaradási engedély iránti kérelem sem. Sérelmezte, hogy nem fogadta el az elsőfokú bíróság az adásvételi szerződés 5. pontjában foglaltakat sem, noha semmi nem utal arra, hogy az örökhagyó ne a valóságnak megfelelően nyilatkozott volna. Hivatkozott továbbá az átvételi elismervényre és tanú³ vallomásra is, melyet szintén nem értékelt megfelelően az elsőfokú bíróság. Kérte továbbá figyelembe venni magánszakértő okleveles írásszakértő grafológus véleményét, mely szerint az örökhagyó a 2001. február 11-i keltezésű, és 2004. december 4-én megerősített végrendeletében kijelentette, hogy az I. rendű alperes örökségeként 50.000.000 forintot vett át az I. rendű alperes édesanyjától.

[21] A felperes fellebbezési ellenkérelmében érdemben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a fellebbezésben a II. rendű alperes semmilyen olyan új tényelőadást nem tett, új érvelést nem adott elő, ami alapot adna az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletének megváltoztatására. Erre tekintettel az elsőfokú eljárásban előadott nyilatkozatait fenntartotta.

[22] A fellebbezés alaptalan.

[23] A felperes nem nyújtott be fellebbezést, ezért az elsőfokú ítéletnek a keresetét részben elutasító rendelkezése fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. Ezt tehát a másodfokú felülbírálat nem érintette. A II. rendű alperes fellebbezésével támadott marasztaló rendelkezéseket illetően az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat pedig okszerűen értékelte és a tényállást helyesen állapította meg. A

másodfokú bíróság az ebből levont jogi következtetésével is egyetértett, annak indokaira is kiterjedően, ezért a fellebbezésben foglaltakra tekintettel csak az alábbiakat tartja szükségesnek kiemelni.

[24] A II. rendű alperes fellebbezése azon alapult, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül értékelt bizonyos okirati bizonyítékokat, tanúvallomásokat, ezért helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli ingatlan nem képezte az I. rendű alperes különvagyonát. Fő kifogása az volt, hogy az elsőfokú bíróság az örökhagyó felperes tényállítását alátámasztó egyik nyilatkozatát elfogadta ítélezésének alapjául, azokat azonban, amelyek az I. rendű alperes különvagyonának forrásával és meglétével, valamint felhasználásának módjával kapcsolatos előadásait bizonyították volna, tendenciózusan figyelmen kívül hagyta. Az élettársi kapcsolat fennállását tehát immár nem vitatva pusztán arra hivatkozott, hogy a fellebbezésben általa megjelölt bizonyítékok helyes értékelése alapján a perbeli ingatlan a közös szerzés törvényi vélelmével szemben az I. rendű alperes különvagyonra volt.

[25] Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság az örökhagyó nyilatkozatai közül csak az élettársi kapcsolat fennállására vonatkozó, 2009. október 15-i keltezésűt (33/F/2.) fogadta el. A bizonyítékok értékelése körében azonban – a II. rendű alperes fellebbezésében foglaltakkal ellentétben – nem érzékelhető tendencia. Mindössze arról van szó, hogy az örökhagyó nyilatkozatait és az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomását a rendelkezésre álló többi bizonyítékkal együtt, azokkal összevetve, és azokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján összességükben értékelve arra a következtetésre jutott, hogy az egyéb bizonyítékokkal szemben a nyilatkozatok nem támasztják alá az I. rendű alperes különvagyonának meglétét, illetőleg annak a település² és a perbeli ingatlanra fordítását.

[26] A fellebbezési szakban e tekintetben már nem vitás tényállás szerint az I. rendű alperes és az örökhagyó 1984 óta élettársakként éltek, 1996. december 6-án pedig házasságot kötöttek, ezért a kialakult bírói gyakorlat alapján megalapozottan indult ki abból az elsőfokú bíróság, hogy a megelőző élettársi kapcsolat az azt követő házassági életközösségbe, illetve házastársi vagyonszövetségbe olvadt. A település² ingatlant 1991. október 22-én kötött szerződéssel (44. számú irat) szerezte meg az örökhagyó és az I. rendű alperes. A szerzést megalapozó jogcím keletkezési ideje tehát az élettársi kapcsolat időtartamára esett, ezért a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti vélelem alapján a település² ingatlan a házastársi közös vagyonukba tartozott. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az ingatlan-nyilvántartás is ennek megfelelően tartalmazta, hogy az 1/2-1/2 arányú közös tulajdonuk.

[27] Ezzel az ingatlan-nyilvántartásból megállapítható tényhellyezettel megerősített törvényi vélelemmel szemben a II. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a település² ingatlan az I. rendű alperes Csjt. 28. § (1) bekezdés d) pontja szerinti különvagyonát képezte. E körben azonban maga az I. rendű alperes sem tett koherens és konzekvens tényelőadást. Ugyanis mindössze 50.000.000 forint, örökségből származó különvagyonának léteire hivatkozott (32. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal), de azt maga sem állította, hogy a település² ingatlan 1/2 részének ellenértékét ebből a különvagyonából fizette

volna ki. Csak annyit mondott (32. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal), hogy azt az örökhagyóval közösen vásárolták és fele-fele arányban fizették ki. Azt valóban előadta, hogy a bontás és építkezés költségeit különvagyonából fedezte (32. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal), de azt sosem állította, hogy az egész település² ingatlant a különvagyonából szerezte volna. A perbeli ingatlan tekintetében pedig az volt a tényelőadása, hogy azt a település² ingatlan eladásából származó vételár neki járó részéből és az 50.000.000 forint összegű örökségből vásárolta. Ez utóbbival egyező tényállítást tett a II. rendű alperes is (74. sorszámú beadvány).

[28] A II. rendű alperesnek tehát a perben mindenekelőtt az 50.000.000 forint, örökségből származó készpénz meglétét kellett bizonyítania. A II. rendű alperes ennek egyetlen bizonyítékeként az örökhagyó végrendeletbe foglalt, 2001. február 11-i nyilatkozatára (74. számú beadvány, 4. oldal) hivatkozott, és a fellebbezésben is ennek el nem fogadását sérelmezte. A beadványhoz bizonyítékként csatolta is az örökhagyó által kézzel írt dokumentum szövegének magánszakértő okleveles írásszakértő, grafológus által elkészített gépelt leiratát (74/A/5). A másodfokú bíróság egyetértett abban az elsőfokú bírósággal, hogy ez a leirat szerinti nyilatkozat és a 2001. február 11-én kelt okiratba foglalt nyilatkozat nem bizonyítja a különvagyon létét.

[29] A gépelt szöveg minden bizonnyal a hagyatéki iratok között 15. sorszám alatt található irat mellékletét képező, francia kockás lapra, „Nyilatkozat” címmel, 2001. február 11-i keltezéssel, nagyobb részében olvashatatlan kézírással írt, egy oldalnyi szöveg fénymásolata alapján készült. Mivel a kézzel írt szöveg teljesen biztosan nem olvasható ki, ezért nem állapítható meg, hogy a gépelt leirat tartalma megegyezik-e azzal. A nehezen olvasható kézírások pontos tartalmának megállapítása egyébként sem szakkérdés, mert az írásjelek értelmének megállapításához semmilyen különleges szakértelemre nincs szükség, elegendő olvasni tudni. Ha pedig a kézzel leírt írásjelek – nem technikai okokból – nem azonosíthatóak, mert olyan „csúnyán” írták őket, akkor ezen semmilyen szakértelem nem segít, a leírt szöveg tartalma megállapíthatatlan. A kézírás olvashatatlansága miatt pedig teljes bizonyossággal nem lehetett megállapítani, hogy az örökhagyó mit nyilatkozott 2001. február 11-én, ezért a nyilatkozat a II. rendű alperes állításának bizonyítására alkalmatlan.

[30] Egyebekben magánszakértő az igazságügyi szakértők névjegyzékében nem szerepel, tehát nem is igazságügyi szakértő, ezért a Pp. 177. § (2) bekezdésére figyelemmel magánszakvéleményt sem adhat. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 52. §-a szerint ugyanis a magánszakértői vélemény az, amit megbízás alapján ad a szakértő. Az Sztv. 4. § (1), illetőleg 5. § (1) bekezdése alapján ehhez az szükséges, hogy a véleményt adó személy rendelkezzen az adott kérdés vizsgálatához szükséges kompetenciával és be legyen jegyezve a szakértői névjegyzékbe, vagy ennek hiányában egyáltalán ne legyen bejegyzett szakértő az adott szakterületen a névjegyzékben, és ezért eseti szakértőnek minősüljön. Erre tekintettel a grafológus által készített gépelt leirat csupán az örökhagyó nyilatkozatának tartalmára vonatkozó II. rendű alperesi előadásnak, nem pedig azt alátámasztó bizonyítéknak tekinthető.

[31] Az I. rendű alperes édesanyjától származó 50.000.000 forint összegű örökségre való utalás még egy helyen, a 74/A/5. számon csatolt leirat 4. oldalán, egy szintén 2011. február 11-i keltezés felett szerepel („Örökségemből Feleségemnek 50 millió forint jár, Édesanyja halála előtt adta át.”). Ez a részlet vélhetően a hagyatéki iratok között 15. sorszám alatt található irat mellékletét képező kézzel írt végrendelet 3. oldala alapján készült. Az eredeti szöveg azonban ez esetben is olvashatatlan. Továbbá a leiratot – az elsőfokú bíróság által írtaknak (ítélet [32] bekezdés) megfelelően – nem is magánszakértő készítette, hanem

ismeretlen eredetű. A II. rendű alperes által felajánlott bizonyíték tehát a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem támasztotta alá az I. rendű alperes 50.000.000 forint összegű készpénz örökségének létét.

[32] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok pedig kétségesse teszik az 50.000.000 forint készpénz örökség meglétét. Utal e körben az ítéltábla az elsőfokú bíróság által is hivatkozott (ítélet [32] bekezdés), 1997. február 25-i keltezésű nyilatkozatra (52. sorszámú irat), mely szerint az örökhagyó és az I. rendű alperes „anyagiak hiánya miatt” voltak kénytelenek szüneteltetni a település2 építkezést. Megalapozottan vonható le ebből az a következtetés, hogy nem volt örökség, annak léte esetén ugyanis az építkezést az anyagiak hiánya nem akadályozhatta.

[33] Az I. rendű alperes különvagyonának megléte tehát nem bizonyított, ebből következően annak a település2 ingatlanra bármilyen módon való felhasználása is kizárt. E körben a II. rendű alperes hivatkozott a fellebbezésében az örökhagyó 2003. március 1-én kelt nyilatkozatára, annak utolsó mondata azonban az I. rendű alperes személyes előadás szerint (32. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal alja) utóbb került rá az okiratra. Hivatkozott még az örökhagyó 2000. május 16-án kelt végrendeletére, és a perbeli ingatlan adásvételi szerződésének 5. pontjára. Az ezekbe az okiratokba foglalt nyilatkozatok valóságát azonban egyértelműen cáfolja az I. rendű alperesi örökség hiánya, ezért azokat helyesen hagyta figyelmen kívül az elsőfokú bíróság. tanú3 vallomása sem bír bizonyító erővel, mert az adásvételi szerződés 5. pontjában csupán a szerződő felek által kért tartalmú nyilatkozatot rögzítette.

[34] A település2 ingatlan tehát az értékesítéskor is a házastársak 1/2-1/2 arányú közös tulajdonát képezte, ebből következően az annak értékesítéséből származó 12.000.000 forint is közös vagyon volt. A különvagyon tényének bizonyítása hiányában pedig a vélelem alapján a perbeli ingatlan megvásárlására fordított további 11.000.000 forint is az volt. Ennek ellenkezőjét nem bizonyítja a II. rendű alperes fellebbezésében hivatkozott átvételi elismervény sem. Ez az okirat ugyanis legfeljebb a készpénz átadásának tényét és körülményeit bizonyítja, nem pedig az átadott összeg forrását vagy eredetét. Mindezekből következik az is, hogy az I. rendű alperes és az örökhagyó a perbeli ingatlant a házassági közös vagyonból vásárolta, ezért az a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján a közös vagyonuk volt.

[35] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat összességében helyesen értékelve jutott arra a következtetésre, hogy a felperes öröklési igény körében előterjesztett másodlagos keresete megalapozott, ezért az ítéletét az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – utalással annak helyes indokaira és a Pp. 254. § (3) bekezdésére – helybenhagyta.

[36] A II. rendű alperes eredménytelenül fellebbezett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján másodfokú perkoltséget köteles fizetni a felperes részére. A fellebbezésében vitássá tett érték az elsőfokú ítélet utolsó előtti bekezdésében foglaltak szerint 30.000.000 forint volt,

a felperes azonban fellebbezési ellenkérelmében csupán 16.250.000 forint figyelembevételével kérte másodfokú perköltségének megállapítását. Ezért azt az ítéltábla 343.750 forintban határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján.

[37] A II. rendű alperes részére az elsőfokú bíróság teljes személyes költségmentességet engedélyezett. Fellebbezésében ezt ugyan a felperes kifogásolta és lényegében az e körben hozott elsőfokú végzés megváltoztatását kérte. A költségmentességi kérelemnek helyt adó döntés azonban a költségmentességnek a bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 16. §-a értelmében fellebbezéssel nem támadható, így tehát az ítéltábla is úgy tekintette, hogy a II. rendű alperes teljes személyes költségmentességet élvezett. Erre tekintettel a fellebbezésén általa le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 47. § (1) bekezdése alapján 2.400.000 forint fellebbezési illetéket a 74. § (3), valamint a Kmr. 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2021. szeptember 30.

dr. Gráner Zsófia s. k.
dr. Gyuris Judit s. k.
bíró
a tanács elnöke

dr. Örkényi László s. k.
előadó bíró